

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Öğrencilerinin Geleceğe Yönelik Bakış Açıları Üzerine Bir İnceleme

Arş. Gör. Meltem KURTOĞLU & Doç. Dr. Süleyman Sadi SEFEROĞLU

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, 06800, Beytepe-ANKARA
e-Posta: meltemkurtoglu@hacettepe.edu.tr, sadi@hacettepe.edu.tr

Özet

Problem Durumu: Yüksek Öğretim Kurulu 1998 yılında Eğitim Fakültelerinin yeniden yapılandırıldığı bir programı uygulamaya soktu. Bu program çerçevesinde Eğitim Fakültelerinde bazı lisans programları kapatıldı ve bazı yeni programlar açıldı. Bu yeniden yapılanma sürecinde açılan bölümlerden birisi de Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) Bölümüdür. Günümüzde çok sayıda üniversitenin Eğitim Fakültesi bünyesinde bu bölüm yer almakta ve birçoğunun da lisans öğrencisi bulunmaktadır.

BÖTE bölümlerine yüklenen ilk işlev ilk ve orta öğretimde görev alacak olan, temel mesleki bilgi ve becerileri kazanmış, bilgisayar ve diğer öğretim teknolojisi ürünlerinin işlevsel kullanılması için gerekli olan öğretim yöntem ve tekniklerini geliştirecek ve öğretecek bilişim teknolojileri öğretmenleri yetiştirmektir. BÖTE bölümlerinin kurulmasında gözetilen diğer bir amacın da, öğrencilerin pedagojik düzeyine ve müfredata uygun öğretim materyali ve eğitim yazılımı tasarlama, geliştirme, uygulama ve değerlendirme alanlarında donanımlı bilgisayar destekli öğretim uzmanları yetiştirmek olduğu söylenebilir. Öte yandan BÖTE bölümünden mezun olan öğretmen adaylarının, çalıştıkları eğitim kurumunda öğrencilere bilgisayar okuryazarlığı becerileri kazandırmalarının yanında, öğrenme-öğretme sürecinde teknolojinin etkin olarak kullanımını yaygınlaştırmaları da beklenmektedir.

BÖTE Bölümleri ilk mezunlarını 2002 yılında vermiştir. Bölüm mezunları, Milli Eğitim Bakanlığı bünyesindeki devlet ve özel statülü okullarda öğretmen, danışman, eğitim programı danışmanı, öğretim teknolojisi veya üniversitelerde akademisyen olarak çalışabilmektedirler. Öte yandan bazı mezunlar "internet ortamları tasarımından görsel uzaktan eğitim tekniklerine, eğitim yazılımı tasarımından her türlü öğretim materyali üretimi"ne kadar yoğun bir ihtiyacın gözlendiği bilişim sektörüne nitelikli elemanlar olarak katılmaktadırlar.

Son yıllarda, öğrencilerin temel bilgisayar becerilerine sahip olarak okula geldikleri varsayımıyla, Bilişim Teknolojileri derslerinin ilk ve orta öğretim okullarından tamamen kaldırılması söz konusudur. Programlara konduğu ilk yıllarda zorunlu, notlu ve kredili olan ders, zaman içinde seçmeli, notsuz ve kredisiz hale getirilince bu dersi veren öğretmenlere de gerek duyulmamaya başlandı. Bu düşüncenin ve bu düşünceden hareketle gerçekleştirilen uygulamaların bir sonucu olarak Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) son yıllarda BÖTE mezunlarını Bilişim Teknolojileri öğretmeni olarak atamamakta veya çok kısıtlı sayıda atama yapmaktadır. 2010 yılında yapılan duyuruyla büyük heyecan uyandıran FATİH projesinin uygulanması sürecinde Bilişim Teknolojileri öğretmenlerine önemli sorumluluklar verileceği beklentisi hakim olmaya başlamıştır. Ancak buna rağmen öğretmen atama sayılarında BÖTE mezunları lehine bir değişimin olmadığı gözlenmektedir.

Amaç: İlk ve orta öğretim okullarında sunulan Bilişim Teknolojileri dersiyle ilgili yaşanan gelişmeler ve bu bağlamda BÖTE Bölümü mezunlarının atanmalarında yaşanan sıkıntılar göz önünde bulundurulduğunda, BÖTE bölümü öğrencilerinin gelecekle ilgili farklı duygular (belki çoğunlukla

karamsarlıklar) yaşadıkları sonucuna ulaşmak mümkündür. Bu nedenle, bu çalışmada BÖTE bölümlerinde öğrenim görmekte olan lisans öğrencilerinin bölümlerinin geleceğine yönelik bakış açılarının ne olduğunu ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu amaçla, Hacettepe Üniversitesi BÖTE bölümünde verilen bir ders kapsamında 3. sınıf öğrencilerine “BÖTE’linin geleceğe bakış açısı nedir? ve BÖTE’liler bölümlerinin geleceğine yönelik ne düşünüyor?” soruları yöneltilerek öğrencilerden düşüncelerini ifade edecek şekilde broşür-poster vb gibi görsel materyaller tasarlamaları istenmiştir.

Yöntem: Çalışmada öğrencilerin geleceğe yönelik bakış açılarını ortaya koymaya çalıştıkları görsel materyaller içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. İçerik analizi, bazı araştırmacılar (Krippendorf, 1984) tarafından yazılı veya resimli bir belgeden araştırmacı tarafından incelenen mesajların nicelleştirilmesi olarak tanımlanırken bazı analizciler tarafından da incelenen materyallerin belli ölçütlere göre sınıflandırılması amacı ile kullanılabilen bir yöntem olarak ele alınmaktadır. İçerik analizinin öznesi röportajlardan haberlere, televizyon ve radyo programlarından çizgi filmlere, fotoromanlardan kartpostallara, kişilerarası konuşmalardan reklam mesajlarına, anket görüşmelerinden grup tartışmalarına, müzik parçalarından afiş ve posterlere dek tüm iletişim biçimleri olabilmektedir (Mayring, 2009). İçerik analizi, metinden çıkarılan geçerli yorumların bir dizi işlem sonucu ortaya konulduğu bir araştırma tekniğidir. Bu yorumlar, mesajın göndereni, mesajın kendisi ve mesajın alıcısı hakkındadır (Weber, 1989).

Sonuçlar ve Öneriler: Bu çalışmada, öğrenciler tarafından hazırlanmış olan 61 tane görsel materyal çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Materyaller genel olarak incelendiğinde, öğrencilerin büyük çoğunluğunun geleceğe yönelik olumsuz bakış açılarını yansıttıkları gözlenmektedir. Ortaya çıkan ürünlerde göze çarpan bir diğer durum da öğrencilerin hazırladıkları materyallerde, FATİH projesine yönelik veya bu projeyi çağrıştıran unsurlara ağırlık vermiş olmalarıdır.

Anahtar Sözcükler: BÖTE bölümü, geleceğe yönelik bakış açısı, MEB, FATİH projesi, içerik analizi
